

ІСТОРІЯ

Лекція #151:

Вибух Першої Світової Війни і дорога до революції: 1914-1917

- 28-ого червня 1914 – вбивство Фраз Фердинанда в місті Сараєві, підпалює світову війну між
Центральними Державами: Німеччина, Австро-Угорщина, Туреччина
Антантою (Entente): Велика Британія, Франція, Росія, Японія,
пізніше Італія та США.
- Але чому війна на світовому масштабі (scale) в 1914?
- Кінчає загальний мир в Європі, який протривав від 1848.
- Сильні державні провідники, особливо в Німеччині та Великій Британії
- Загальний економічний добробут і розвиток, в наслідок агресивної колонізації та індустріалізації, як і розвитку воєнної машинерії та війська.
- Система угод (alliances) між державами щоб допомагати один одному в разі війни.

1914

- Австрія іде війною на Сербію, Росія готується охороняти Сербію, і мобілізує війська. Німеччин піддержує Австрію, викликає війну проти Росії. Франція стає на допомогу Росії, і Німеччина нападає на Францію, ідучи через Бельгію. Англія іде на допомогу союзникам Бельгії і Франції.
- Росія програє першу битву із Німеччиною, але перебирає Галичину, аж до Перемишля, від Австрії.
- І тут, на осінь 1914 р. настав безвихідний конфлікт між державами Європи, де армії стоять і вмирають на місці, а держави кидають усі свої економічні та воєнні зусилля, та мільони людей у нечувану кровотечу.
Статистика 1914 – 1918:
У війні бере участь 34 держави, які посилають понад 65 мільонів вояків на фронті.
10 мільонів вояків згинуло, понад 20 мільонів вояків поранено.
Жертви з поміж населення...безчисленні...
- Чому нам треба це знати?
- Ця війна міняє характер Європи і світу на завжди. Валяться імперії Росії, Австрії, Німеччини та інших з причин:
Кошти пов'язані із підтриманням величезних армій.
Економія зкерована виключно на провадження війни, доводить до страшних злиднів та недостатків між населенням.
Велетеньські втрати на фронтах.
Занепад політичних, соціальних та економічних порядків імперій.
Виринення на зовні придушені національні групи, як нап. поляки та українці.
- Для України війна є дуже тяжкою, і має величезні негативні наслідки.
- В Галичині відбуваються найбільші бої східного фронту.
- Галичина знищена війною, роїськими нападами, російськими та австрійськими репресіями проти політичних, культурних, наукових, церковних установ.
- Кількість українців під зброєю – 3.5 мільонів в російській армії, 250 тисяч в австрійській армії. Ці вояки борються за чужі імперії, імперії які ігнорують та активно переслідують/нищать народні рухи.

ІСТОРІЯ

- Під Австрією, 3 серпня 1914, українці у Львові творять Загальну Українську Раду (Головна Українська Рада). ЗУР закликає нарід щоб борюся за конституційну Австрію.
- Також просить щоб Відень (Vienna) створив українські військові відділи.
- На заклик зголосилося понад 28 тисяч хлопців.
- Польські послы у Відні і австрійський уряд злякалися, і творять оди український леґіон із 2.5 тисяч охотників (volunteers). Це початки Українських Ічових Стрільців.
- Соціялісти (багато із лівобережної України) творять Союз Визволення України (СВУ). Вони перші дають заклик за незлежну Україну, в співпраці із Австрією та Німеччиною.
- Вересень 1914, Росія нападає на Галичину, ЗУР і СВУ втікають до Відня.
- Австрія шукаючи причину поразки (defeat), звинувачує (blames) українців, нущить установи та арештує тисячі.
- Росія відразу накидає на Галичину систему репресій, і арештує багато визначних діячів(включно із мит. Андреем Шептицьким), закриває і нущить українські культурні установи, закриває школи, газети, друкарні, бібліотеки, а церкви переводить на російську православну віру.
- Вміжчасі, в Лівобережні Україні, Росія закриває майже усі українські організації і газети. Багато визначних діячів арештовано, включно із Михайлом Грушевським.
- До травня 1915, Австрія відвоювала Галичину. Відновляється ЗУР у Відні, і проголошено незалежну Лівобережну Україну, та автономію Галичини.
- В Лівобережні Україні російський уряд облекшує анти-українську дію.
- Відновлюється Товариство Українських Поступовців, які агітували за конституційним правлінням в Російські Імперії, і за автономією України.
- 1916, Відень оголошує польське адміністративне управління над Галичиною.
- СВУ пропагує справу незалежної України по столицях Європи (не успішно), і провадить програмою допомоги та усвідомлення українським воєнним полоненим (POW's) по таборах. Піднесення свідомости солдатів доводить до створення “сірожупанної” та “синьожупанної” дивізій українського війська.
- Українські політики і старшини стають щораз більше завзятими і переконаними у своїх цілях створення української держави.

- До 1917, ситуаці в Європі стала критичною, Економії, населення і війська є виснажені.
- В Росії, ситуація стала катастрофічною.
 - Російські втрати – понад 8 мільонів мертвих, пораних і полонених.
 - Державна скарбниця (treasury) збанкротована і обкраджена.
 - Економія занепала (collapses). Командири війська не-ефектовні.
 - Голод (особливо по містах), інфляція, брак працівників (1/2 всіх чоловіків мобілізовано служити у війську).
 - Вибухають страйки незадоволених робітників.
 - Населення розчароване.